

4. MIASTO I GMINA NOWY TOMYŚL – OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA.

Gmina - podstawowa jednostka trójszczeblowego systemu samorządu terytorialnego, wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Posiada osobowość prawną i własny majątek.

Gmina miejsko - wiejska Nowy Tomyśl. Siedziba władz samorządowych mieści się w Nowy Tomyślu, przy ul. Poznańskiej 33, adres internetowy: www.nowytomysl.pl. Organem uchwałodawczym jest Rada Miejska, organem wykonawczym - Burmistrz.

POŁOŻENIE.

Gmina położona jest w zachodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie nowotomyskim. Położenie miasta określają współrzędne geograficzne: 52°19' szerokości geograficznej północnej oraz 16°08' długości geograficznej wschodniej.

Przez gminę w odległości 5 km na północ od Nowego Tomyśla przebiega autostrada A2 Berlin – Warszawa wraz z węzłem drogowym Nowy Tomyśl na 108 km, droga krajowa Nr 92 Miedzichowo – Poznań – Września oraz drogi wojewódzkie Nr 302: Nowy Tomyśl – Zbąszyń, 305: Budzewo – Zbąszyń – Nowy Tomyśl, 305a: m. Nowy Tomyśl, 307: Poznań – Nowy Tomyśl i 308: Nowy Tomyśl - Kościan. Po wybudowaniu kolejnego odcinka autostrady A2 z Nowego Tomyśla do granicy polsko – niemieckiej czas dojazdu do Berlina ulegnie znacznemu skróceniu. Nowy Tomyśl oddalony jest 60 km od centrum Poznania, 120 km od Świecka, 200 km od Berlina i 360 km od Warszawy.

Administracyjnie dzieli się na: miasto Nowy Tomyśl i 18 sołectw.

Są to wsie: Bukowiec, Boruja Kościelna, Cicha Góra, Chojniki, Glinno, Grubsko, Jastrzębsko Stare, Kozie Laski, Nowo Boruja, Nowa Róża, Paproć, Przyłęk, Róża, Sątopy, Sękowo, Stary Tomyśl, Szarki, Wytomyśl.

W hierarchii sieci osadniczej gminy lokalnym ośrodkiem pełniącym funkcję administracyjną dla mieszkańców jest Nowy Tomyśl.

Gmina Nowy Tomyśl graniczy z 8 gminami:

- od północy z Gminą Miedzichowo oraz Miastem i Gminą Lwówek,
- od wschodu z Gminą Kuślin oraz Miastem i Gminą Opalenica,
- od południa z Miastem i Gminą Grodzisk Wlkp. , Siedlec i Rakoniewice,
- od zachodu z Miastem i Gminą Zbąszyń.

BUDOWA TERENU.

Gmina leży w obrębie Wysoczyzny Poznańskiej w subregionach: Sandru Nowotomyskiego i Wały Lwówecko – Rakoniewickiego. Urozmaicony charakter rzeźby

terenu jest wynikiem działalności lodowca zlodowacenia bałtyckiego. Rzeźba terenu charakteryzuje się licznymi równinami sandrowymi i wzniesieniami morenowymi poprzedzianymi rynnymi jeziornymi. Dominującym elementem tego obszaru jest Sandr Nowotomyski, który stanowi największy w Wielkopolsce równinny obszar sandrowy. Rozciąga się na wysokości 70-80 m n.p.m. Najniżej położony punkt to 64,0 m n.p.m. w dolinie rzeki Szarki, a najwyżej położonymi punktami są pagórki w okolicy Bukowca i Lipki Małej ok. 120,0 m n.p.m.

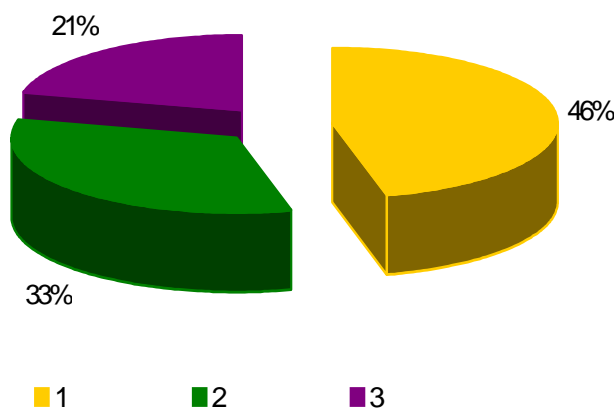
Na terenie gminy brak naturalnych zbiorników wodnych – jezior, występują mniejsze zbiorniki zaliczane do obiektów małej retencji wodnej. Są to: stawy, śródpolne oczka wodne oraz wyrobiska poeksploatacyjne wypełnione wodą. Sieć rzeczna gminy tworzą rzeki: Szarka, Kościółek, Dojca, Bobrówka i Rów Wargański.

POWIERZCHNIA.

Powierzchnia gminy wynosi 18 589 ha, w tym:

1. użytki rolne - 8 483 ha,
2. lasy i grunty leśne - 6 110 ha,
3. pozostałe grunty i nieużytki - 3 996 ha.

Rys.1. Podział powierzchni gruntów gminy w ujęciu procentowym.

LUDNOŚĆ.

Liczba mieszkańców - stan na dzień 31.12.2006 r. według danych Urzędu Gminy wynosiła – 24 278 osób, w tym 15 332 osób zamieszkuje miasto Nowy Tomyśl. Gęstość zaludnienia w gminie jest wynosi 130 osób/km².

Tab.1. Liczba ludności w latach 1999-2006 (wg danych Urzędu Miejskiego oraz Urzędu Statystycznego w Poznaniu).

Gmina	Lata							
	1999 r.	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006r.
Ludność ogółem	24 258	24 231	24 047	24 046	24 115	24 111	24 205	24 278

Mieszkańcy gminy wg miejsca zameldowania, w grudniu 2006 r. (dane z Urzędu Miejskiego):

Lp. Miejscowość	Liczba osób zameldowanych na pobyt stały
1. Bukowiec	1 014
2. Boruja Kościelna	950
3. Cicha Góra	395
4. Chojniki	120
5. Glinno	1 104
6. Grubsko	98
7. Jastrzębsko Stare	645
8. Kozie Laski	177
9. Boruja Nowa	580
10. Nowa Róża	134
11. Paproć	760
12. Przyłek	576
13. Róża	186
14. Sątopy	593
15. Sękowo	398
16. Stary Tomyśl	579
17. Szarki	128
18. Wytomyśl	509
19. Nowy Tomyśl	15 332
Łącznie	24 278

Największe wsie (ze względu na liczbę mieszkańców) to: Glinno, Bukowiec, Boruja Kościelna i Paproć.

Tab.2. Prognoza liczby ludności w powiecie nowotomyskim na lata 2006 – 2030 (wg danych GUS).

Lata	2006 r.	2010 r.	2015 r.	2020 r.	2025 r.	2030 r.
Powiat nowotomyski	72 551	73 707	74 607	74 607	75 069	74 931

Na podstawie analizy danych historycznych liczby ludności gminy sporządzono prognozę, w której założono wzrost liczby mieszkańców na poziomie 0,5% rocznie w latach 2007-2025.

Tab.3. Prognoza liczby ludności w gminie w latach 2007 – 2025 .

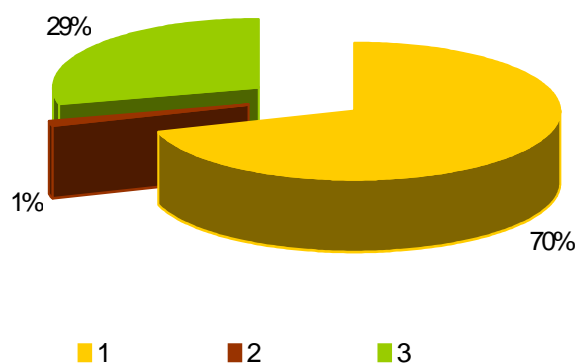
Lata	2007 r.	2010 r.	2015 r.	2020 r.	2025 r.
Prognoza ludności	24 399	24 767	25 392	26 033	26 691

ROLNICTWO I LEŚNICTWO.

Użytki rolne w gminie stanowią 46% ogólnej powierzchni gminy i zajmują 8 483 ha, w tym:

- 1) grunty orne - 5 920 ha,
- 2) sady, ogrody - 73 ha,
- 3) łąki, pastwiska - 2 490 ha.

Rys.2. Podział powierzchni użytków rolnych w ujęciu procentowym.

Wzrost powierzchni terenów przeznaczonych pod aktywizację gospodarczą i zabudowę mieszkaniową odbywa się kosztem zmniejszania się co roku powierzchni terenów rolnych.

Tab.4. Liczba gospodarstw rolnych pod względem powierzchni oraz w ujęciu % (dane z Urzędu Miejskiego za 2006 r.).

Powierzchnia gospodarstw rolnych	Ilość	Udział %
> 150 ha	2	0,1 %
50-150 ha	16	0,9 %
15-50 ha	130	7 %
5-15 ha	490	27 %
do 5 ha	1181	65 %
OGÓŁEM	1819	100%

Najliczniejszą grupę stanowią gospodarstwa małe, o powierzchni do 5 ha.

W gminie dominują gleby V i VI klasy bonitacyjnej. Produkcję roślinną w gospodarstwach indywidualnych zdominowały uprawy o mniejszych wymaganiach glebowo – wodnych. Największe powierzchnie zasiewów zajmują: żyto, mieszanki zbożowe, pszenżyto, kukurydza zielonka i buraki cukrowe. Niekorzystne warunki glebowe mają odzwierciedlenie w wielkości plonów, które wynoszą średnio 27 q/ha. W gminie oprócz zasiewów podstawowych zbóż popularność zdobyły wiklina i chmiel oraz produkcja szparagów.

Dominującym kierunkiem produkcji zwierzęcej jest hodowla trzody chlewnej i drobiu.

Lasy i tereny leśne zajmują 33% powierzchni gminy i występują głównie na piaszczystym obszarze Sandru Nowotomyskiego, rozciągającego się na północny – zachód od Nowego Tomyśla, aż po Dolinę Obry. Pod względem siedliskowym dominuje: bór świeży i bór mieszany świeży, w skład których wchodzi: sosna zwyczajna, dąb szypułkowy, brzoza i olsza.

BUDOWNICTWO.

Budownictwo mieszkaniowe.

Według danych pochodzących z przeprowadzonego w 2002 r. Narodowego Spisu Powszechnego Ludności ilość mieszkań zamieszkałych w gminie wynosiła ogółem 6 666. Liczba mieszkań zamieszkałych na stałe w 2002 r. wynosiła – 6 614.

Tab.5. Wskaźniki charakteryzujące warunki mieszkaniowe na terenie gminy w 2002 r.(dane US w Poznaniu).

Wskaźniki	W mieście	Na wsi	Średnio w gminie
liczba osób/mieszkanie	3,36	4,15	3,75
powierzchnia użytkowa mieszkania	69,3 m ²	91,3 m ²	80,3 m²
powierzchnia użytkowa na osobę	20,6 m ²	22,0 m ²	21,3 m²

Tab.6. Mieszkania zamieszkałe według: wyposażenia w gaz, sposobu ogrzewania, okresu budowy budynku w 2002 r.(dane US w Poznaniu).

Okres budowy	Ogółem	Gaz		Centralne ogrzewanie		Piec	Inne
		z sieci	z butli	zbiorowe	indywidualne		
Przed 1918	1498	630	640	12	651	821	14
1918-1944	590	197	313	-	349	239	2
1945-1970	874	642	191	269	523	77	5
1971-1978	1009	862	127	607	361	40	1
1979-1988	1595	1371	194	1118	461	15	1
1989-2002	1015	850	141	677	329	6	3

w tym 2001-2002	57	28	27	-	56	-	1
Będących w budowie	46	17	22	-	43	1	2
Nie ustalono	39	10	23	-	16	21	2
OGÓŁEM	6 666	4579	1651	2683	2733	1220	30

Budynki użyteczności publicznej.

Tab.7. Obiekty oświatowe oraz użyteczności publicznej na terenie gminy – sposób ogrzewania (dane z Urzędu Miejskiego).

Wyszczególnienie	Lokalizacja	Całkowita pow. użytkowa m ²	Sposób ogrzewania
Żłobek	Nowy Tomyśl os. Batorego 18	955,75 m ²	Ciepło z sieci PEC
Przedszkola	Nr 1 Nowy Tomyśl ul. Barteckiego 5	662,0 m ²	Kotłownia na gaz ziemny
	Filia Stary Tomyśl ul. Powstańców Wlkp. 25	234,0 m ²	Kotłownia gazowa
	Nr 2 Nowy Tomyśl ul. Stefana Batorego 19	625,47 m ²	Ciepło z sieci PEC
	Nr 3 Nowy Tomyśl ul. 3 Stycznia 70	572 m ²	Kotłownia węglowa
	Nr 4 Nowy Tomyśl os. Północ 8	1181 m ²	Ciepło z sieci PEC
	Filia Boruja Kościelna Pl. Kościelny 3	446 m ²	Kotłownia węglowa
	Nr 5 Nowy Tomyśl ul. Nowa 23	864,1 m ²	Kotłownia węglowa
Szkoły Podstawowe	Bukowiec ul. Kościelna 75	1263,2 m ²	Kotłownia węglowa
	Jastrzębsko Stare Pl. Kościelny 6	767,2 m ²	Kotłownia węglowa - miałowa
	Wytomyśl ul. Szkolna 18	651,97 m ²	Kotłownia węglowa
	Sątopy ul. Szkolna 3	867,5 m ²	Kotłownia gazowa
	Boruja Kościelna ul. Szkolna 14	1227,8 m ²	Kotłownia gazowa (w zarządzie PEC)
	Nowy Tomyśl ul. Wierzbowa 1	3049,91 m ²	Kotłownia gazowa (w zarządzie PEC)
Gimnazjum	Boruja Kościelna ul. Szkolna 14	686,0 m ²	kotłownia geotermalno – gazowa (pompy ciepła)
Budynek Urzędu Miejskiego	Nowy Tomyśl ul. Poznańska 29	1520,0 m ²	Kotłownia gazowa

Starostwo Powiatowe	Nowy Tomyśl ul. Poznańska 29	327,0 m ²	Kotłownia gazowa
Nowotomyski Ośrodek Kultury	Nowy Tomyśl ul. Tysiąclecia 3	3174 m ²	Ciepło z sieci PEC
Wiejski Dom Kultury	Bukowiec ul. Sątowska	1200 m ²	Centralne ogrzewanie (Koks – węgiel)
Wiejski Dom Kultury	Boruja Kościelna ul. Wolsztyńska	400,0 m ²	Centralne ogrzewanie
Zaplecze stadionu	Nowy Tomyśl ul. Ogrodowa 22	212,0 m ²	Kotłownia własna
Świetlice	Cicha Góra	200 m ²	Kotłownia węglowa
	Glinno	100 m ²	Piece elektryczne
	Paproć	80 m ²	Piece elektryczne
	Kozie Laski	55 m ²	Kotłownia węglowa
	Przyłęk	86 m ²	Kotłownia węglowa
	Nowa Róża	80 m ²	Kotłownia węglowa
	Sękowo	70 m ²	Kotłownia węglowa
	Nowa Boruja	200 m ²	Kotłownia węglowa
	Wytomyśl	300 m ²	Kotłownia węglowa
Jastrzębsko Stare	400 m ²	Kotłownia węglowa	
Komenda Powiatowa Policji	Nowy Tomyśl ul. Piłsudskiego 37	1709,4 m ²	Ciepło z sieci PEC
Domy handlowe/ supermarkety	Nowy Tomyśl os. Batorego 20	317,0 m ²	Ciepło z sieci PEC
	Nowy Tomyśl os. Batorego 52	2505,0 m ²	Ciepło z sieci PEC
	Nowy Tomyśl os. Batorego 53	1275,0 m ²	Ciepło z sieci PEC
	Nowy Tomyśl ul. Zbąszyńska 20	630,0 m ²	Ciepło z sieci PEC
	Nowy Tomyśl ul. Witosa 4	872,0 m ²	Ciepło z sieci PEC

GOSPODARKA.

Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się stopniowy wzrost liczby zarejestrowanych podmiotów działalności gospodarczej, od małych często jednoosobowych po te zatrudniające 100 i więcej osób.

Korzystna lokalizacja względem autostrady A2 oraz znajdującego się w odległości 5 km od centrum miasta węzła drogowego sprzyjają rozwojowi różnych form działalności gospodarczej. Najważniejszym zakładem przemysłowym jest wytwórnia narzędzi medycznych Aeskulap-Chifa Sp. z o.o. zatrudniająca ok. 900 osób. Spośród podmiotów działalności gospodarczej największą grupę stanowią zajmujące się rzemiosłem oraz handlem i usługami. Najliczniejszą grupę wśród zakładów produkcyjnych stanowią zajmujące się produkcją spożywczą, meblarską i wyrobami z wikliny, tworzyw sztucznych i odzieży.

Szeroka oferta terenów przewidzianych pod aktywizację gospodarczą, obejmująca obszar około 300 ha, rosnąca liczba podmiotów działalności gospodarczej, wśród których znajdują się znane firmy polskie, zagraniczne i z udziałem kapitału zagranicznego stymuluje rozwój gospodarczy gminy i jest zachętą do dalszego inwestowania zwłaszcza w obszarach położonych w bliskim sąsiedztwie węzła drogowego autostrady A2. Wśród podmiotów świadczących usługi dla mieszkańców dużo jest firm remontowo – budowlanych, rzemieślniczych oraz hurtowni.

Mając na uwadze rozwój komunikacyjny względem nowo budowanej autostrady A2, społeczno – gospodarczy i przestrzenny Rada Miejska w Nowym Tomyślu w 2006r. podjęła uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia *Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Nowy Tomyśl z naniesieniem zmiany studium dla obszaru części miejscowości: Glinno, Nowa Boruja, Nowy Tomyśl, Paproć, Przyłęk, Sękowo i Stary Tomyśl*. W *Zmianie studium* wyznaczono tereny pod działalność gospodarczą i mieszkaniową celem zabezpieczenia długookresowej polityki przestrzennej na obszarze gminy.

Władze gminy wychodząc naprzeciw oczekiwaniom inwestorów podejmuje stosowne kroki w postaci: ulg od podatku od nieruchomości dla firm tworzących nowe miejsca pracy, czy pomocy w załatwianiu niezbędnych formalności przy zakładaniu firmy w specjalnie do tego utworzonym „Lokalnym okienku przedsiębiorczości”.

Poniżej przedstawiono podmioty gospodarki narodowej wskazane w rejestrze regon wg. wybranych sekcji w 2005 r.

Tab. 8. Liczba podmiotów działalności gospodarczej w gminie wg wybranych sekcji w 2005 r. - bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne (wg danych GUS).

LP.	WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA PODMIOTÓW W 2005r.		
		miasto	wieś	ogółem
1.	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	35	46	81
2.	Przemysł	276	119	395
3.	Budownictwo	254	106	360
4.	Handel i naprawy	760	236	996
5.	Hotele i restauracje	70	23	93
6.	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	139	38	177
7.	Pośrednictwo finansowe	82	22	104
8.	Obsługa nieruchomości i firm	322	53	375
9.	OGÓLEM	1938	643	2581

Do największych firm działających na terenie gminy należą:

- *Aeskulap-Chifa* Sp. z o.o. w Nowym Tomyślu, producent narzędzi medycznych,

- *Kiel Polska Sp. z o.o.* w Nowym Tomyślu, producent siedzeń pasażerskich do autobusów,
- *Henke Sass Wolf Polska* w Nowym Tomyślu, producent artykułów medyczo - technicznych ,
- *BSI Polska Sp. z o.o.* w Nowym Tomyślu, producent sprzętu sportowego,
- *Phoenix Contact Wielkopolska Sp. z o.o.* w Nowym Tomyślu, producent elektroniki przemysłowej,
- *Bartex Bartol S.J.* w Nowym Tomyślu, importer i dystrybutor win,
- *Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska Top Tomyśl* w Nowym Tomyślu, producent przetworów mleczarskich,
- *Atlas Meble Kuchenne* w Nowym Tomyślu, producent mebli kuchennych,
- *PUP Kopromed* w Nowym Tomyślu, producent noży i sztuców,
- *PAL GAZ Posadzki Przemysłowe* , Przyłęk, wykonawca posadzek przemysłowych,
- *Scanbech Poland Sp. z o.o.* w Nowym Tomyślu, producent butelek i opakowań farmaceutycznych z tworzyw sztucznych,
- *Moda Nowy Tomyśl* w Nowym Tomyślu, producent odzieży,
- *Eisrol Sp. z o.o.* Paproć, produkcja odzieży,
- *Anirol Sp. z o.o.* Paproć, producent koncentratów dla trzody chlewnej,
- *DOMBUD Przedsiębiorstwo Budowlane Sp. z o.o.* w Nowym Tomyślu, producent okien i drzwi z PCV, wykonawstwo budowlane,
- *KROMA Zakład Stolarski* w Nowym Tomyślu,
- *REDOS Pojazdy Użytkowe Sp. z o.o.* w Nowym Tomyślu, handel samochodami używanymi,
- *Rejonowa Spółdzielnia Ogrodniczo – Pszczelarska* w Nowym Tomyślu,
- *ROUWDACH Sp. z o.o.*, Łęczyce, producent prefabrykatów betonowych (kostki brukowej, krawężników),
- *Tech-FA A. Łodyga* w Nowym Tomyślu, producent pras pneumatycznych,
- *Zakład Tokarstwa w Drewnie*, Glinno, producent galanterii drzewnej,
- *PPU Promet s.j.* w Nowym Tomyślu, producent wyrobów z metalu,
- *PPH ECOMERG* w Nowym Tomyślu, producent wyrobów z tworzyw sztucznych, wag, filtrów, gaśnic,
- *HELLMANN WORLDWIDE LOGISTICS Sp. z o.o.* w Sękowie, spedycja, transport, logistyka,
- *Klaus Peter Zander Sp. z o.o.* Paproć, producent wag,
- *Mistral Sp. z o.o.* w Jastrzębsku Starym, montaż mebli campingowych,

- *IRAL Hotel-Restauracja* w Nowym Tomyślu, świadczy usługi hotelarsko – gastronomiczne.

Na terenie gminy działalność agroturystyczną prowadzi 12 gospodarstw, ponadto usługi noclegowe świadczą: Hotel Atrium, IRAL, Mini Hotel Jagusi, Kaniewski, Sen oraz dwa Schroniska Młodzieżowe.

DROGI, KOMUNIKACJA.

Przez teren gminy przebiegają:

- autostrada A-2 Berlin – Poznań – Warszawa,
- drogi wojewódzkie:
 - nr 302 Brudzewo – Zbąszyń – Nowy Tomyśl,
 - nr 305 Bolewce – Nowy Tomyśl – Wolsztyn,
 - nr 307 Poznań – Buk – Opalenica – Bukowiec,
 - nr 308 Nowy Tomyśl – Grodzisk Wlkp. – Kościan - Kunowo
- drogi powiatowe:
 - nr 701 Nowy Tomyśl – Wąsowo,
 - nr 703 Stary Tomyśl – Lwówek,
 - nr 755 Róża – Sątopy,
 - nr 762 Bukowiec – Boruja Kościelna,
 - nr 763 Sątopy – Cicha Góra – Kąkolewo,
 - nr 765 Boruja Kościelna – Kąkolewo,
 - nr 760 Boruja Kościelna – Grubsko – Jastrzębsko Stare,
 - nr 706 Boruja Nowa – Jabłonna - Rakoniewice
- drogi gminne.

Przez teren gminy w odległości 5,0 km od centrum miasta przebiega w układzie równoleżnikowym Autostrada A-2 wraz z węzłem Nowy Tomyśl. Ponadto na terenie gminy znajdują się dwa Miejsca Obsługi Podróżnych : MOP I Wytomyśl i MOP I Kozielaski. W układzie południkowym przez gminę przebiega droga wojewódzka nr 305, która wraz z drogami 302 i 308 zbiega się w Nowym Tomyślu tworząc ważny węzeł drogowy o znaczeniu regionalnym. Drogi te stanowią dla gminy ważny kierunek powiązań komunikacyjnych na linii wschód – zachód i północ – południe.

Wzrost ruchu tranzytowego stymuluje rozwój gospodarczy gminy m.in. poprzez inwestowanie na terenach aktywizacji gospodarczej przy Autostradzie A2 i okolicach Nowego Tomyśla. Negatywny aspekt wzmożonego ruchu kołowego to wzrost: liczby

wypadków i kolizji drogowych, zanieczyszczenia powietrza oraz natężenia hałasu ze środków transportu.

Komunikacja:

- autobusowa PKS. Miasto posiada połączenia z 15 miejscowościami na terenie gminy oraz bezpośrednie połączenia autobusowe z niespełna 30 miejscowościami położonymi poza gminą.

Na terenie miasta funkcjonuje jedna linia autobusowa łącząca centrum miasta z dworcem PKP i dworcem PKS.

- kolejowa PKP: linia relacji Kunowice –Poznań – Warszawa – Terespol.

Na terenie gminy znajdują się trzy stacje kolejowe: Jastrzębsko Stare, Nowy Tomyśl i Sątopy.